

A j e l ö l t k ó d s z á m a :

Državni izpitni center

P 1 1 1 A 1 0 3 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2011. május 31., kedd / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz két értékelőlap is mellékelve van.

A nem művészi szöveget tartalmazó perforált lapot a jelölt ki is tépheti.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon!

A feladatlap 20 feladatot tartalmaz, és összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük a lehetséges pontszámot is.

A megoldásokat írja olvashatóan, írott betűkkel az erre kijelölt helyre! Csak golyóstollat vagy töltőtollat használhat. A feleletválasztós feladatoknál – ha a feladat utasítása nem kívánja másképp – egy betűjelet karikázzon be! Az esetleges rossz megoldást húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat nulla (0) ponttal értékeljük. Ügyeljen válaszadásában a nyelvhelyességre és a helyesírásra!

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 3 üres.

Szakmai érettségi vizsga, Melléklet az 1. feladatlaphoz

„Az emberek azt hiszik, hogy az írók mindig vakációznak.” (Anna Gavalda)

Részlet az írónővel készült beszélgetésből

1. Anna Gavalda a kortárs francia irodalom egyik legnépszerűbb alakja: milliók olvassák, történeteit filmre viszik, könyvei Magyarországon is rendkívül sikeresek. A napokban jelent meg legújabb kötete, a *35 kiló remény*. A könyv egy francia kiskamasz története, akinek remek a kézügyessége, hatalmas a szíve, de iskolába járni nagyon nem szeret, hiszen nem igazán tud megfelelni az ottani követelményeknek. Grégoire bármit megszerel, szívesen segít barkácsolni imádott nagyapjának, de a matekkal és a szüleivel hadilábon áll. A helyzet napról napra romlik, kicsapják az iskolából, és senkinek sincs ötlete, hogyan tovább... Anna Gavalda ifjúsági regényében egy hétköznapi történetet mesél el rólad vagy a szomszéd fiúról, egy családról, ahol mindig lenne mit tenni, elfogadásról és elutasításról, és arról, hogy gyerekként sem könnyű az élet.

2. – Tanárként kezdte pályafutását, aztán nagyon fiatalon, 29 évesen világszerte elismert író lett. Hogyan változott meg az élete?

– Egy író élete sokkal magányosabb. Az író mindig egyedül van az örömeivel, a kétségeivel, aztán egyedül kell feldolgoznia a sikereket és a kudarcokat is... De éppen ezt szeretem ebben az egészben. Persze nagyon kedveltem azt az időszakot is, amikor még tanárként dolgoztam, mégis jobban élvezem, ha történeteket mesélhetek, mint ha katedrán állva kell átadnom a tudást. Nem voltam biztos a tekintélyemben annyira, hogy a gyerekek fejébe verjem a tananyagot. Lehet, hogy nem tanítottam meg annyira jól a nyelvtani és a helyesírási szabályokat, de megpróbáltam átadni nekik a könyvek és az olvasás szeretetét. Ez az egyetlen dolog, amiben igazán hittem.

3. – Mi adta az ötletet a *35 kiló remény* megírásához?

– Egy volt tanítványom ihletett meg, aki az órákon nagyon rosszul viselkedett, de bámulatosan tehetséges volt, legalábbis ami a hajó- és a

repülőgépmodelleket illeti. Emlékszem, egy reggel behozott magával egy lélegzetelállító Titanic-makettet (ez akkoriban volt, amikor a film hatalmas sikerrel ment a mozikban), és nem egész öt perc alatt a kirekesztett, kicsúfolt kisfiúból valóságos hős lett. Úgyhogy szerveztem egy kiállítást a műveiből az iskola aulájában. Nem mondom, hogy azután jó tanuló lett, de megváltozott a hangulat az osztályban. Tisztelték, még akkor is, ha továbbra sem tudott hangosan felolvasni úgy egy szöveget, hogy ne akadt volna meg minden szónál.

4. – Gondolt rá, hogy ennyi gyerek fogja olvasni a regényét?

– Nem, hiszen annyira nem is nekik szántam. Ha gyerekeknek ír az ember, sokkal komolyabban (és valahol persze sokkal kevésbé komolyan) kell venni az írói mesterséget! Sajnos a gyerekek bizonyos értelemben sokkal kritikusabbak, mint a felnőttek. Ha az első három oldal nem győzi meg őket, már rohannak is vissza a videojátékokhoz...

5. – Most is dolgozik valamin?

– Az emberek azt hiszik, hogy az írók mindig vakációznak, de távolról sem ez az igazság! Most egészen karácsonyig könyvbemutatóim lesznek, aztán pedig ki tudja, mi vár rám. Amennyi időt mostanában álmodozással töltök a vonaton, biztos vagyok benne, hogy eszembe jutnak újabb érdekes mesék!

A www.lira.hu nyomán

ÜRES OLDAL

Figyelmesen olvassa el a mellékelt szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat!

1. Egészítse ki értelemszerűen a szövegre vonatkozó állításokat!

A mellékelt szöveg műfaja szerint _____.

A/az _____ stílus jegyei jellemzők rá.

(2 pont)

2. a) Melyik állítás igaz a mellékelt szöveg címére vonatkozóan? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A Szókapcsolatszerű.
- B Mondatszerű.
- C Nem kelti fel az olvasó figyelmét.
- D Független a szöveg tartalmától.

b) Értelmezze a *vakációzik* szó címbeli jelentését!

(2 pont)

3. Fogalmazza meg, mi a szerepe az 1. résznek a szöveg egészében! Legalább két dolgot említsen!

(2 pont)

4. Igazak (I) vagy hamisak (H) a szövegre vonatkozó állítások? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

Anna Gavalda regényeiből Magyarországon filmet készítettek. I H

Az író a műalkotások befogadását tartja igazán fontosnak az oktatásban. I H

Új regényének hősében egy különc diákját formálta meg. I H

Könyvével elsősorban a gyerekeket akarta megszólítani. I H

(4 pont)

5. Írja be a táblázat üres rovataiba az 1. rész alapján a megfelelő szövegbeli szerkezetet, illetve a megadott szerkezetek értelmezését!

A szövegbeli szerkezet	Értelmezése
	jeleskedik minden finomabb munka elvégzésében
hatalmas a szíve	
a szüleivel hadilábon áll	
	szokványos esemény

(4 pont)

6. Értelmezze Anna Gavalda új regényének címét (*35 kiló remény*)!

(2 pont)

7. Írja ki a 2. részből a megadott jelentésnek megfelelő szót!

valamely terv, szándék sikertelensége _____

az osztályteremben a dobogó és a tanári asztal együtt _____

(2 pont)

8. a) Egészítse ki a mondatot!

A 3. rész *repülőgépmodell* szava szerkezete szerint _____ szó.

b) Mi a *repülőgépmodell* szó utótagjának szövegbeli jelentése? Karikázza be a megfelelő számot!

- A Mintadarab; eredeti terv alapján készült egyedi (ruha)darab.
- B Építmények, szerkezetek méretarányosan kicsinyített mása.
- C Az, akiről vagy amiről kép, szobor, esetleg irodalmi alkotás készül.
- D Valamely jelenség, rendszer jellemzőit, összefüggéseit kifejező matematikai képlet.

(2 pont)

9. a) A szavak melyik csoportjába tartozik a 3. részben szereplő *hős* szó alak és jelentés viszonyát tekintve? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A egyjelentésű
- B többjelentésű
- C hangfestő
- D azonos alakú

- b) Alkosson két összetett szót úgy, hogy a *hős* szó az egyikben előtag, a másikban utótag legyen, és megfelelő toldalékolás után egészítse ki velük az alábbi mondatokat!

A csodálatos tetteket véghez vivő mesebeli lényt _____ hívjuk.

Bátor cselekedetet, azaz _____ végrehajtani mindig dicsőség.

(3 pont)

10. Melyik hangtörvényt ismeri fel az alábbi szavakban? Írja a vonalra a helyes válasz betűjelét!

_____ kétségeivel

_____ dolgoztam

- 1 írásban jelöletlen teljes hasonulás
- 2 zöngéesség szerinti részleges hasonulás
- 3 képzés helye szerinti részleges hasonulás
- 4 összeolvadás

(2 pont)

11. Írja be a mondatokba értelemszerűen az alábbi szavak ellentétes hangrendű alakját!

nagyon, verjem

Mivel az egyik barátunk megbetegedett, csak _____ mentünk kirándulni.

Azt mondta, feltétlenül _____ meg a megbeszélthelyen.

(2 pont)

12. Bontsa szóelemekre az alábbi szót!

T- szótő, K – képző, J – jel, R – rag

m e s t e r s é g e k e t

(2 pont)

13. Írja ki az alábbi mondat igéit, majd karikázza be a helyes állítás előtti betűjelet!

Nem mondanám, hogy azután jó tanuló lett, de megváltozott a hangulat az osztályban.

- A Mindhárom ige múlt idejű.
- B Csak az egyik ige tárgyas ragozású.
- C Két ige feltételes módú.
- D Mindhárom ige egyes szám harmadik személyű.

(3 pont)

14. Egészítse ki a mondatokat értelemszerűen a *tiszte/* ige megfelelő származékaival! Ha kell, toldalékolja is őket!

Mélyen _____ Uram!

A felnőttek iránti _____ meg kell tanítani a fiatalabb generációkat.

A könyv bemutatja az egymás kultúráját _____ népek életét.

(3 pont)

15. Írja ki az alábbi mondatból a kért mondatrészt és a szó szerkezetet!

Szerveztem a gyerekeknek egy kiállítást az iskola aulájában.

tárgy _____

birtokos jelzős szó szerkezet _____

(2 pont)

16. Alakítsa át az egyszerű mondatot összetetté, az összetettet egyszerűvé!

Hittem a nyelvtanításom hatékonyságában.

Sokkal jobban élvezem, ha érdekes történeteket mesélhetek.

(4 pont)

17. Írja be a 3. rész alapján a szövegösszefüggést biztosító elemeket a táblázat megfelelő rovataiba az utasításnak megfelelően!

A kapcsolóelem fajtája	Példa	A szó, amelyre utal
visszautalás vonatkozó névmással		tanítványom
visszautalás birtokos személyjellel	műveiből	

(2 pont)

18. Egészítse ki a szöveget a hiányzó toldalékokkal!

Az ifjúsági irodalom mindig keresett műfaj volt hazánk _____ és külföldön is, habár aranykorának kezdete csupán a kilencven _____ évek végére tehető. Ekkor láthattuk először az angol könyvesboltok polcain a Harry Potter című meseregényt. Ettől kezdve megállíthatatlan _____ elindult világszerte útjára az ifjú varázslótanonc története.

(3 pont)

19. Javítsa ki a szöveg helyesírási hibáit!

Az egyre gyakoribb problémák ösztönöztek minket arra hogy támogassuk az ember és a természet kapcsolatát elemző film készítését. A közel kétórás filmet 2010 Karácsonyán végre a televízió is bemutatta.

(2 pont)

20. Fejtse ki véleményét kb. 120 szóban a fiatalok/diákok olvasási szokásairól!

Segítségül kínálunk néhány kérdést.

Milyen gyakran olvasnak a diákok? Mit olvasnak: könyvet, újságot vagy mást? Könyv vagy internet? Mik a kedvenc olvasmányaik? Járnak-e könyvtárba? Vásárolnak-e könyveket? Szívesen olvassák-e a kötelező olvasmányokat?

Így olvasunk mi...

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL